

Косовска Митровица – један град, два света

Пише: Драгиша Спремо
понедељак, 01 август 2011 11:04

Данашња Косовска Митровица у многим детаљима подсећа на послератни Мостар. На етнички подељени град са оштећеним мостовима и зградама, сивим махалама, у којем су сунчане и камените обале на смарагдно зеленој Неретви постале сиве, суморне и готово напуштене. А тој некад чаробној реци мостарски песници су посветили своје најлепше стихове и уз њене обале доживели своје најлепше тренутке.

И као што Неретва протиче кроз средиште Мостара, тако и највећа косовска река протиче кроз средиште Косовске Митровице, делећи овај град на северни (српски) и јужни (шиптарски) део. На „излазу из града“, само стотинак метара од главног градског моста, Ибар у своје корито прихвата Ситницу, велику и знамениту косовску реку која читавом својом дужином вијуга кроз пространу косовску котлину.

Мостови на Ибру нису порушени, па ни онај главни у центру града, али су порушени мостови међу људима са севера и са југа Митровице, тако да је некадашња популарна изрека „јединствени град на Ибру“ сада само мислена именица.

Косовска Митровица – један град, два света

Пише: Драгиша Спремо
понедељак, 01 август 2011 11:04

Примери са разних страна показују да се порушени мостови могу брзо обновити и реке изнова премостити, али да се премости амбис међу људима потребне су деценије. Нарочито када су у питању поделе настале тиранијом, верским фанатизмом, мржњом, физичком ликвидацијом и прогонима недужних људи.

Због тих порушених мостова међу људима и подела које српско становништво на Косову и Метохији није желело, данас на ушћу Ситнице у Ибар практично постоје два града: северна и јужна Митровица. Ибар је физички одвојио српска насеља на северу и шиптарска на југу, а премошћавања и међусобне комуникације нема, нити ће је, све су прилике, у догледно време и бити.

Косовска Митровица је иначе стари српски град који се под тим именом помиње још у средњем веку. У њеној непосредној околини налазе се историјски и културни бисери средњовековне српске државе: древни Звечан са тврђавом и кулом Краљевића Марка, манастир Бањска краља Милутина, средњовековна Трепча са

Све је то постојало већ у XIII и XIV веку, а Звечан са својим кулама и утврдама, чије масивне зидине и данас импресивно делују, и много раније - још из времена Стефана Немање. Захваљујући неисцрпном рудном богатству у ужем и ширем окружењу, Косовска Митровица је економски најразвијенији регион на Косову и Метохији. До распада Југославије њен Рударско-металуршки комбинат „Трепча“ са Топионицом олова, цинка и сребра у Звечану (северном предграђу Митровице) сматран је за највећег произвођача ових племенитих метала у Европи.

Из мноштва писаних извора сазнајемо да се угаљ на овим просторима вадио још у раном средњем веку, о чему сведочи и „Латинска“ црква, храм који су у XIII веку подигли рудари Саси, који су у Старом Тргу (једном од најстаријих рударских центара у овом регио

ну) имали своју колонију.

- Звечан са Митровицом и околином - записали су историчари - већ почетком XII века има значајну улогу у историји српске средњовековне државе, јер је ширење државне моћи од Зете и Рашке почело преко овог подручја. У ратовима између рашког жупана Вукана (1085-1093) и Византије, подручје Митровице било је поприште српско-византијских борби, када је освојен и град Звечан. Из тог времена датира обнова и нова изградња звечанске тврђаве од стране Стефана Немање.

Улогу старог града Звечана, испод кога је касније настала и сама Митровица, историчари осветљавају са још неколико важних података.

- Звечан је дуже време мењао византијске и српске господаре, да би у XII веку дефинитивно потпао под српску власт. Немања је из Звечана 1169. године пошао у битку против Византије, која се одиграла код села Пантине у близини Митровице. Византијска најамничка војска била је до ногу потучена.

Та победа имала је пресудан утицај на јачање српске феудалне државе, а Немања је признат као творац њене независности. Тако је подручје Митровице са Звечаном постало тле одакле се рашка држава ширила према истоку и југу.

С обзиром на географске карактеристике, Косовска Митровица је још од најраније прошлости сматрана косовском капијом на Ибру и Ситници. Природном капијом која је била својеврсни заштитни бедем од непријатељских упада ка северним српским поседима у Рашкој.

Управо код ушћа Ситнице у Ибар завршава се пространа косовска равница и већ од Звечана почињу планински масиви кроз које се, уским кањоном, река Ибар пробија ка северу и удаљеној Западној Морави у коју се улива.

Косовска Митровица – један град, два света

Пише: Драгиша Спремо
понедељак, 01 август 2011 11:04

~~Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia
BEOGRAD, 01.08.2011~~